MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

Karar Sayısı: 12020

4 Şubat 2026 tarihinde Kahire'de imzalanan ekli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bitki Karantinası Alanında Mutabakat Zaptı"nın onaylanmasına, 244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

26 Kasım 2026

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
MISIR ARAP CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA BİTKİ KARANTİNASI ALANINDA MUTABAKAT ZAPTI

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti,

Karantinaya tâbi zararlı organizma girişini, bulaşmasını veya yayılmasını önlemek için bitki karantinası konusunda uluslararası işbirliğinin faydalarını kabul ederek;

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) – Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri (SPS) Anlaşması ve Gıda ve Tarım Örgütü (GTÖ) – Uluslararası Bitki Koruma Sözleşmesi (UBKS) hükümlerine uyarak;

Bitki Sağlığı Önlemleri için Uluslararası Standartlara (ISPM'ler) ve özellikle ISPM 1 ilkeleri ve ISPM 5 bitki sağlığı şartlarına uyarak;

Bitki karantinası konusunda iki ülke arasında bilimsel ve teknik işbirliğinin geliştirilmesi yoluyla ilişkilerin güçlendirilmesini arzu ederek;

İşbu Mutabakat Zaptında (bundan böyle "Mutabakat" olarak anılacaktır) işaret edilen bütün şart ve yükümlülükleri yürütmek amacıyla;

Aşağıdaki hususlar konusunda mutabakata varmışlardır:

Madde 1

İşbu Mutabakat kapsamında kullanılan bitki sağlığı terimleri, Bitki Sağlığı Önlemleri için Uluslararası Standartlar 5'te (ISPM 5) bahsi geçen anlamlara gelmektedir.

Madde 2

İşbu Mutabakat Zaptı'nın uygulanmasından sorumlu, Tarafların ulusal yetkili otoriteleri:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına: Tarım ve Orman Bakanlığı,

Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti adına: Tarım ve Arazi Islahı Bakanlığı'dır.

Madde 3

1- Taraflar, işbu Mutabakat'ın uygulanmasını izlemek ve bitki sağlığı konusundaki meseleleri çözüme kavuşturmak için hızlı bir biçimde irtibat noktası oluşturur;

2- Taraflar, kendi toprakları içinde karantina zararlılarının durumuna yönelik olarak ve bu zararlılara karşı kontrol yöntemleri konusunda bilgi alışverişinde bulunur;

3- Taraflardan birinin topraklarında yeni karantina zararlılarının görülmesi durumunda, ilgili Taraf en kısa süre içerisinde diğer Tarafa, zararlının yok edilmesi ve/veya kontrol altına alınmasına yönelik olarak alınan tedbirler konusunda yeterli bilgilendirmede bulunur;

4- Her iki Taraf da bitki sağlığı mevzuatları, bitki sağlığı sertifikalarının orijinal kopyaları ve karantina zararlıları listeleri hakkında bilgi teatisinde bulunur ve yukarıda belirtilen mevzuatlara dâhil edilen tüm değişikliklere ilişkin birbirlerini bilgilendirir;

5- Taraflar, bitki karantinası alanında ikili işbirliğinin gelişmesini teşvik eder ve ortaklaşa yürütülen araştırmaların sonuçlarını ve bilgileri yalnızca diğer Tarafın rızasına bağlı olarak üçüncü taraflarla paylaşır;

6- Taraflar, bitki karantinası alanındaki en son bilimsel ve teknik gelişmeler ve karantinaya tabi zararlılara karşı tedavi yöntemleri hakkında birbirlerini bilgilendirir.

Madde 4

1- İthal eden Taraf, ihraç eden Tarafın önerdiği alternatif bitki sağlığı tedbirlerini, ithal eden Tarafın belirlediği uygun koruma düzeyinin sağlandığı ortaya konulduğunda eşdeğer olarak tanır.

2- İhracatı yapılan bütün bitki ve bitkisel ürünler, ithal eden ülkenin mevzuat ve gerekliliklerine uyar.

Karantinaya tâbi zararlı organizmaların girişini ve yayılmasını kontrol altına almak ve önlemek amacıyla her iki Taraf da aşağıdaki hususları gerçekleştirme hakkına sahiptir:

a. Bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin ithalatında, ilgili zararlı organizmalara yönelik bitki sağlığı tedbirlerine ve belirli ithal edilmiş kargoların yasaklanması ve kısıtlanması ve karantina zararlılarının önemli derecede risk oluşturmaları durumlarında zorunlu işlemler konusunda ilave tedbirlerin uygulanmasını gerekli kılmak;

b. Bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin ithalatına yönelik özel giriş noktalarının tanımlanması ve belirlenmesi;

c. Tarafların kontrol ve önleme tedbirlerini gösteren risk değerlendirme tekniklerini, bilimsel bulgularını ve ilgili uluslararası standartları gerekli kılmak;

d. Ülkeye girişi yapılmak istenen bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin karantinaya tabi zararlı organizmalar dışında, ülkede varlığı bilinen ve mücadeleye tabi herhangi bir zararlı organizma ile bulaşık bulunması durumunda sevkiyat engellenir. Talep edilmesi halinde, bir kereye mahsus olmak kaydıyla giderleri ilgilisi tarafından karşılanmak üzere gümrüklü alanda onaylı fümigasyon veya dezenfeksiyon işlemi yapılmasına izin verilir. İşlem sonrası yeniden yapılan resmî kontrolde ürünün zararlı organizmalardan ari bulunması halinde ülkeye girişine izin verilir; zararlı organizma tespit edilmesi halinde en geç on gün içinde ihracatçı ülkeye iade edilir.

3- Taraflar, doğal toprağın ithalatını yasaklayacak ve ithalat sırasında saman, kuru ot ve diğer bitki kısımlarının orijinli materyallerin ambalaj malzemesi olarak kullanılmasını ithal eden Tarafın gereksinimleri doğrultusunda engeller.

Madde 5

1- Her bir sevkiyata, ihracat yapan Tarafın Ulusal Bitki Koruma Kuruluşu (NPPO) tarafından düzenlenmiş, ithal eden Tarafın düzenlemeye tâbi zararlılarından ari olduğunu teyit eden bir bitki sağlığı sertifikası eşlik eder;

2- Bitki sağlığı sertifikası, İngilizce dilinde doldurulur, orijinal nüsha olarak, hiçbir düzeltme veya silme işlemi taşımayacak şekilde ve ihracat yapan Tarafın NPPO'su tarafından mühürlenmiş olacaktır. İthalat yapan Taraf, bitki sağlığı sertifikasına eşlik edecek her türlü ek deklarasyon ya da diğer belgeleri talep etme hakkına sahiptir;

3- Yeniden ihracat durumunda, yeniden ihracata yönelik bitki sağlığı sertifikasına, orijin ülke bitki sağlık sertifikasının tasdikli sureti eşlik edecektir.

Madde 6

Mutabakat hükümleri, özellikle Mutabakat kapsamında düzenlenen durumlar hariç olmak üzere Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan ve sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülüklerini etkilemez.

Madde 7

Mutabakatın yorumlanması ve uygulanmasından doğan her türlü uyuşmazlık, Taraflar arasında müzakereler yoluyla dostane bir şekilde çözümlenir.

Madde 8

İşbu Mutabakatta, Tarafların karşılıklı yazılı rızasıyla her zaman değişiklik yapılabilir. Değişiklikler, 9. Maddenin ikinci paragrafta tanımlanan usul uyarınca yürürlüğe girer.

Madde 9

İşbu Mutabakat Zaptı beş yıl süre ile yürürlükte kalır ve Taraflardan biri, diğer Tarafa Mutabakat'ı sona erdirme niyetini yürürlük süresinin sona eriş tarihinden en az altı ay önce, diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği sürece, beş yıllık süreler halinde kendiliğinden uzatılır.

İşbu Mutabakat, Tarafların, Mutabakat'ın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usulleri tamamladıklarını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

Kahire'de, 4 Şubat 2026 tarihinde, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinin her birinden ikişer asıl nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması halinde İngilizce metin esas alınır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Hakan FİDAN
Dışişleri Bakanı

Mısır Arap Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Badr ABDELATTY
Dışişleri, Göç ve Yurtdışı Mısırlılar
Bakanı

مذكرة تفاهم
بين حكومة جمهورية تركيا
و
حكومة جمهورية مصر العربية
في مجال الحجر النباتي

حكومة جمهورية تركيا وحكومة جمهورية مصر العربية ، المشار إليهما فيما يلي باسم "الطرفان "، إدراكاً منهما لفوائد التعاون الدولي في مجال الحجر الزراعي لمنع دخول أو توطن أو تلوث أو انتشار الآفات الخاضعة للوائح والتي تخضع للحجر الزراعي؛

وإذ يلتزمان بأحكام اتفاقية منظمة التجارة العالمية(WTO) بشأن تطبيق التدابير الخاصة باتفاقية الصحة والصحة النباتية (SPS) ,والاتفاقية الدولية لوقاية النباتات (IPPC) التابعة لمنظمة الأغذية والزراعة (الفاو) ؛

وإذ يلتزمان بالمعايير الدولية لتدابير الصحة النباتية (ISPMs) وخاصة مبادئ المعيار الدولي رقم 1 و مصطلحات الصحة النباتية للمعيار الدولي رقم 5 ؛

ورغبة منهما في تعزيز العلاقة بين البلدين من خلال تطوير التعاون العلمي والفني في مجال الحجر الزراعي؛

وهدف منهما إلى تنفيذ جميع الشروط والالتزامات المبينة في مذكرة التفاهم الحالية (المشارإليها فيما يلي باسم "المذكرة")؛ قد اتفقا بموجب هذا على ما يلي:

مادة 1

يجب أن تكون مصطلحات الصحة النباتية المطبقة في سياق هذه المذكرة متوافقة مع المعاني المذكورة في المعيار الدولي للصحة النباتية رقم 5.

مادة 2

الجهات المختصة بتنفيذ المذكرة:

بالنسبة للجانب التركي: وزارة الزراعة والغابات في جمهورية تركيا.

بالنسبة للجانب المصري: وزارة الزراعة واستصلاح الأراضي في جمهورية مصر العربية.

مادة 3

1-يحرص الطرفان على إنشاء نقاط اتصال على الفور لمتابعة تنفيذ هذه المذكرة وحل أي مشاكل تتعلق بالصحة النباتية؛

2-يتبادل الطرفان المعلومات حول وضع الآفات الحجرية داخل أراضيهما وطرق مكافحتها؛

3-في حالة ظهور آفات حجرية جديدة داخل أراضي أحد الطرفين، يزود الطرف الآخر في أقرب وقت ممكن بالمعلومات الكافية والتدابير المتخذة للفحص و/أو المكافحة؛

4-يتبادل الطرفان المعلومات حول تشريعاتهما للصحة النباتية، والنسخ الأصلية من شهادات الصحة النباتية، وكذلك قوائم الآفات الحجرية لكل منهما ،وكذلك كافة التعديلات المدرجة على التشريعات المذكورة أعلاه؛

5-يشجع الطرفان تطوير التعاون الثنائي في مجال الحجر الزراعي ويتبادلان المعلومات ونتائج البحوث المشتركة مع الأطراف الثالثة بناء على موافقة الطرفين.

6-يتبادل الطرفان المعلومات حول أحدث الإنجازات العلمية والتقنية في مجال الحجر الزراعي وطرق المعالجة ضد الآفات الخاضعة للوائح والتي تخضع للحجر الزراعي.

مادة 4

1-يجب على الطرف المستورد أن الاعتراف بتدابير الصحة النباتية البديلة والتي يقترحها الطرف المصدر على أنه تدابير مكافئة عندما يثبت أن هذه التدابير تحقق مستوى الحماية الملائم الذي يحدده الطرف المستورد:

2-يجب أن يكون تصدير جميع النباتات والمنتجات النباتية متوافق مع التشريعات والمتطلبات الخاصة بالطرف المستورد.

بهدف السيطرة على منع دخول وانتشار الآفات الخاضعة للوائح والتي تخضع للحجر الزراعي ، يحق لكلا من الطرفين:

أ. طلب تنفيذ تدابير إضافية للصحة النباتية للآفات المرتبطة باستيراد النباتات والمنتجات النباتية وغيرها من المواد الخاضعة للوائح بالإضافة إلى حظر وتقييد الشحنات المستوردة المحددة وتطبيق معالجات الصحة النباتية في حالة وجود مستوى عالى من الخطورة للآفات الحجرية؛

ب. تحديد وتعيين نقاط دخول خاصة لاستيراد شحنات النباتات والمنتجات النباتية أو غيرها من المواد الخاضعة للوائح؛

ج. طلب تقنيات تقييم المخاطر والأدلة العلمية والمعايير الدولية ذات الصلة التي توضح تدابير الرقابة والوقاية التي يتبعها الطرفان؛

د. إذا تبين أن النباتات والمنتجات النباتية والمواد الأخرى المراد إدخالها إلى البلا د ملوثة بأي كائنات ضارة معروفة بوجودها في البلاد وخاضعة للرقابة، بخلاف الكائنات الضارة الخاضعة للحجر الزراعي ، فسيتم حظر الشحنة. وإذا طل ب ذلك، يسُمح بعملية تبخير أو تطهير معتمدة لمرة واحدة في المنطقة الجمركية، وتتحمل الجهة المعنية نفقاتها. وإذا تبين أن المنتج خال من الكائنات الضارة في الرقابة الرسمية التي أجريت مرة أخرى بعد العملية، يسُمح له بدخول البلاد؛ وإذا تم الكشف عن كائنات ضارة، يتم إعادته إلى الدولة المصدرة في غضون عشرة أيام على الأكثر.

3-يمنع الطرفان استيراد التربة الطبيعية، واستخدام القش والتب ن وأجزاء أخرى من النباتات والمواد ذات الأصل النباتي كمواد تعبئة أثناء الاستيراد، بناءا على متطلبات الطرف المستورد.

مادة 5

1- يجب أن تكون كل شحنة مصحوبة بشهادة صحة نباتية صادرة عن المنظمة الوطنية لوقاية النباتات في الطرف المصدر تؤكد خلوها من الآفات الخاضعة للوائح في الطرف المستورد؛

2- يجب أن تكون شهادة الصحة النباتية أصلية ومملوءة باللغة الإنجليزية وخالية من أي تصحيحات أو محو ومختومة من قبل المنظمة الوطنية لوقاية النباتات في الطرف المصدر. ويحق للطرف المستورد طلب أي إقرارات إضافية أو أي مستندات أخرى مرفقة مع شهادة الصحة النباتية؛

3- في حالة إعادة التصدير يجب أن تكون شهادة الصحة النباتية لإعادة التصدير مصحوبة بنسخة موثقة من شهادة الصحة النباتية الخاصة ببلد المنشأ.

مادة 6

لا تؤثر أحكام هذه المذكرة على حقوق والتزامات الطرفان الناشئة عن الاتفاقيات والمعاهدات الدولية الأخرى.

مادة 7

يتم حل أي نزاع ينشأ عن تفسير أو تطبيق المذكرة وديا من خلال المفاوضات.

مادة 8

يجوز تعديل هذه المذكرة بموافقة كتابية متبادلة من الطرفين في أي وقت، وتدخل التعديلات حيز النفاذ وفقا لنفس الإجراء القانوني المنصوص عليه في الفقرة الثانية من المادة 9.

مادة 9

تم إبرام هذه المذكرة لمدة خمس سنوات ويتم تمديدها تلقائيا لفترات متتالية مدتها خمس سنوات ما لم يرسل أحد الطرفين إشعارا كتابيا عبر القنوات الدبلوماسية بنيته إنهاء المذكرة، قبل ستة أشهر على الأقل من تاريخ انتهاء انتهائها .

تدخل هذه المذكرة حيز النفاذ بموجب تاريخ استلام آخر إشعار كتابي من الطرفين يبلغ كل منهما الآخر عبر القنوات الدبلوماسية بأنهما أكملا العملية القانونية الداخلية اللازمة لدخول هذه المذكرة حيز النفاذ.

وقعت المذكرة في القاهرة بتاريخ 2026/02/04 من نسختين أصليتين باللغات التركية والعربية والإنجليزية، وكل منها متساوية في الحجية. وفي حالة وجود أي اختلاف في تفسير مذكرة التفاهم هذه، يسود النص باللغة الانجليزية.

حكومة
جمهورية تركيا

هاكان فيدان
وزير خارجية تركيا

حكومة
جمهورية مصر العربية

د. بدر عبد العاطي
وزير الخارجية والهجرة وشئون المصريين بالخارج

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING BETWEEN THE GOVERNMENT OF REPUBLIC OF TÜRKİYE AND THE GOVERNMENT OF ARAB REPUBLIC OF EGYPT IN THE FIELD OF PLANT QUARANTINE

The Government of Republic of Türkiye and the Government of Arab Republic of Egypt, hereinafter referred as "the Parties",

Recognizing the benefits of international cooperation in the field of plant quarantine to prevent the introduction, establishment, contamination or spread of regulated pests which are subjected to quarantine;

Complying with the provisions of World Trade Organization (WTO) Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures (SPS) and Food and Agricultural Organization (FAO) International Plant Protection Convention (IPPC) agreements;

Complying with International Standards for Phytosanitary Measures (ISPMs) and in particular the principles of ISPM 1 and the phytosanitary terms of ISPM 5;

Desiring to strengthen the relationship between the two countries through the development of scientific and technical cooperation in the field of plant quarantine;

Aiming to carry out all terms and obligations indicated in this Memorandum of Understanding (hereinafter referred to as "Memorandum");

Have agreed as follows:

Article 1

The phytosanitary terms applied in the context of this Memorandum shall have the meanings, which are mentioned in the International Standard for Phytosanitary Measures 5 (ISPM 5).

Article 2

Competent authorities for the implementation of the Memorandum are:

1. For the Government of Republic of Türkiye: Ministry of Agriculture and Forestry.
2. For the Government of Arab Republic of Egypt: Ministry of Agriculture and Land Reclamation.

Article 3

1- The Parties shall promptly establish contact points to follow-up the implementation of this Memorandum and to solve any phytosanitary issues;

2- The Parties shall exchange information about the status of quarantine pests inside their territories and the control methods against them;

3- In case of the appearance of new quarantine pests inside the territories of one of the Party, relevant Party shall provide the other Party with sufficient information and inform about the measures undertaken for examination and/or control as soon as possible;

4- Both Parties shall exchange information on their phytosanitary legislations, original copies of phytosanitary certificates, as well as the lists of quarantine pests and inform each other about all amendments incorporated to the above mentioned legislations;

5- The Parties shall encourage the development of bilateral cooperation in the sphere of plant quarantine and shall share information and results of common researches with the third parties only based on the consent of the other Party.

6- The Parties shall inform each other about the latest scientific and technical achievements in the sphere of plant quarantine and treatment methods against pests under quarantine.

Article 4

1- The Importing Party shall recognize alternative phytosanitary measures proposed by the exporting Party as equivalent when those measures are demonstrated to achieve the appropriate level of protection determined by the importing Party:

2- Export of all plants and plant products shall be in compliance with the legislations and requirements of the importing Party.

Aiming to control and prevent the introduction and dissemination of pests under quarantine, both Parties have the right to:

a. Require implementation of additional phytosanitary measures of for the import of plants, plant products and other articles, including phytosanitary measures for the pests as well as the prohibition and restriction of certain imported cargoes and mandatory treatment where quarantine pests pose a significant risk;

b. Define and designate special entry points of importation of cargoes of plant, plant products or other articles;

c. Require risk assessment techniques, scientific evidences, relevant international standards that demonstrate the control and preventive measures of the Parties;

d. If the plants, plant products and other substances intended to be brought into the country are found to be contaminated with any harmful organism known to exist in the country and subject to control, other than quarantined pests, the shipment will be blocked. If requested, a one-time approved fumigation or disinfection process is allowed in the customs area, the expenses of which are covered by the relevant party. If the product is found to be free of harmful organisms in the official control conducted again after the process, it is allowed to enter the country; if harmful organisms are detected, it is returned to the exporting country within ten days at the latest.

3- The Parties shall prohibit the importing of natural soil and preventing the usage of straw, hay and other parts of plants and materials of plant origin as packing materials during importation, based on the requirement of the importing Party.

Article 5

1- Each consignment shall be accompanied with a phytosanitary certificate, issued by the National Plant Protection Organization (NPPO) of the exporting Party, confirming its freedom from pests of the importing Party, which are subject to regulation;

2- The phytosanitary certificate shall be original, filled in English language, free from any corrections or erasures and stamped by the NPPO of the exporting Party. The importing Party has the right to request any additional declarations or any other documents accompany with the phytosanitary certificate;

3- In case of re-export, the phytosanitary certificate for re-export shall be accompanied with the certified copy of phytosanitary certificate of the country of origin.

Article 6

The provisions of the Memorandum shall not affect the rights and obligations of the Parties arising from other international agreements and conventions, except for the cases regulated under this Memorandum in particular.

Article 7

Any dispute arising from the interpretation or implementation of the Memorandum shall be resolved amicably through negotiations between the Parties.

Article 8

This Memorandum may be amended by mutual written consent of the Parties at any time. The amendments shall enter into force in accordance with the same legal procedure prescribed under the second paragraph of Article 9.

Article 9

This Memorandum is concluded for five years and shall be automatically extended for five-year periods unless one of the Parties conveys its written notification through diplomatic channels of its intention to terminate the Memorandum, at least six months before the date of expiry.

This Memorandum hereby shall enter into force on the date of receipt of the last written notification by the Parties informing each other through diplomatic channels that they have completed the internal legal process necessary for the entry into force of this Memorandum.

Done in Cairo on Feburay 4, 2026 in two original copies in the Turkish, Arabic and English languages each being equally authentic. In case of any divergence of the interpretation of this Memorandum of Understanding, the English text shall prevail.

For
the Government of
the Republic of Türkiye

Hakan FİDAN
Minister of Foreign Affairs

For
the Government of
the Arab Republic of Egypt

Badr ABDELATTY
Minister of Foreign Affairs,
Emigration and Expatriates